

Fedezzük fel Budapestet!

244

A Vigadó

A Vörösmarty térről keskeny kis utca visz a Vigadó térre, a Vigadó utca. Az közismert, hogy a tér is, az utca is a nagymúltú pesti Vigadóról kapta nevét. Az ismételten újjaépítésre váró épület csakugyan sokat mesélhetne nekünk. Valaha a kis utca a pesti várfalnak egy része volt, s a Vigadó helyén egy erődítmény épület, a Redout állott. A XVIII—XIX. században társas összejövetelek céljaira használták, amíg 1849-ben Budavár visszavétele előtt Hentzi osztrák tábornok ágyúi fel nem gyújtották.

Színes, tarka élet folyt a Redoutban. A társadalom szí-

ne-java találkozott itt, minden alkalmat megragadva a szórakozásra. A főváros legrégebb, 1803—1804-ben írott erkölcsrajzában „Tudós Palotz, avagy Furkátz Tamásnak Mónosbélbe lakó Sogor Urához írott levelei”-ben a következőket olvashatjuk:

„Mivel a farsangnak nemso-kára vége leszén, a díszes világ most számosan a Redoutban találkozik, hogy a bál mulatságot el ne mulassza. A napokban egy társaságban voltam, ahol egy Úr, aki minden nap egy más maskarába a Redoutba jár azt mondta, hogy ő ma meg fog jelenni, tudniillik mint Midas király, a Számár füleket már meg is készítette magának; erre egy kisasszony másnap azt súgta a fülébe: azt bizonyosan abba hagyhatta volna, mert már születése napján készek voltak Számár fülei.”

Ugyanebben az írásban érdekes — és talán ma sem ismeretlen — dolgokat olvashatunk az „akkori” vendéglátóiparról:

„... Mivel nagy por a mellemre szállt, azt leöblíteni akarván, az Ebédlo Szobába mentem, ahol magamnak egy-pár Austrigát s egy flaskó Sampániai bort adattam. De az Austrigáknak fele üres volt, fele pedig büdös volt, s ezért csak a Sampániai bor mellett maradtam, de bezzeg mihelyst a gyomromban volt, azonnal felzendültek a hasam tanátsojai és nem sok híja volt, hogy bennem új Revolúció nem támadt. Bizony talán Galamb... ral volt készítve az a Sampániai.”

Alig egy évtizeddel később nagy társadalmi esemény színhelye volt a Redout. 1812. február 9-én nyílt meg az itt első, német nyelvű kőszínház. Az első előadáson két darabot mutattak be, az I. István királyról szóló „Magyarország első jötevője”-t és „Athén romjai”-t, amelyekhez nem más szerezte a zenét, mint maga Beethoven.

Ettől kezdve rendszeres ott-hona lett az erődítmény Thalia papjainak, 1938. március 13-án, a Semiramis című operát adták, Carl kisasszonnyal a főszerepben s éppen az első felvonás fináléjánál tartottak, amikor a hirtelen támadt árvíz betört a színházba is, s szempillantás alatt derékmagasságban állt a földszinten.

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Kos' Tamás

Cím:

Fedezzük fel Budapestet!
A Vigadó.

Forrás:

Futószalag

(Hely)

1963. márc. 27.

(Idő)

(Köt. v. fiz.)

(Oldal)

Tárgy

725.81

Hely

"1963"

Személy

Helyszám

OSZTÁLYOZÁS

Az egykorú kalendáriumból tudjuk: „A Duna jege március 13-án délután 2 és 3 óra között nagy roppanással útnak indult, de estefelé ismét megállapodék és 10 órakor a vízár az egész várost elborítá.”

A mai belváros területén, csak két pont emelkedett ki szigetként a vízből: a mai József nádor tér és a mai Belvárosi Kávéház területe. A nádor rendeletére ökröket vágtak, a budai pékek egész éjjel sütöttek, hogy ellássák élelemmel az árvíz sújtottakat.

A víz csak megrongálta a Redout-ot, a tűz viszont elpusztította. 1849-ben Hentzi osztrák tábornok védte a királyi várat a szabadságharcosokkal szemben. Kegyetlenül, gyilkos ágyútűzzel árasztotta el a Duna pesti partján álló házakat. Ennek esett áldozatul a nagyhírű Redout is.

Kerek tíz esztendő telt el, s ismét élet támadt a régi köveken. Feszl Frigyes, a híres magyar építész felépíti a romok helyén az ország legnagyobb és legszebb épületét, a Vigadót s benne az ország legnagyobb és legszebb hangversenytermét, melyet Than Mór freskói díszítettek. Ismét csaknem egy évszázadig Pest kulturális életének központja lett az épület. Liszt Ferenc-től Huberman Bronislawig, Debussy-tól Jascha Heifetzig csaknem a kor valamennyi számottevő művésze megfordult falai között.

A pesti Vigadó, ismét — reméljük rövid időre — alul maradt az elemekkel folytatott örökös harcában. A második világháború oly sok kulturális értékünket elhamvasztó bombáinak esett áldozatul.

Koós Tamás